

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipue desumpta

**Puente, Luis de la
Coloniæ Agrippinæ, 1626**

Cap. IV. Excellentiæ septem horum Ordinum Religiosorum, & eorum
firmitas in persequutionibus

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45802](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-45802)

holicam fidem vel defenserent ab hereticis, vel plantarent inter gentiles: hisque concionibus & exhortationibus homines permouerent, ad exercitio orationis & frequentiam Sacramentorum, Cofessionis, & Communionis magna cura illa administrando; & præterea doctrinam Christianam pueros & rudem plebem docendo; & in omni bonorum morum genere eos instruendo. instituit quoque scholas, vt docerent iuuentem legere, & scribere, litteras humaniores, & scientias naturales, sacramque Theologiam; diligenter dando operam, vt simul cum litteris virtutes imbiberent. Quæ ministeria adeò sunt Religiosorum propria, vt Iosephus Iudæus loquens de Eclesiæ sive illi essent Religiosi sua legi, sive qui ad Christianismum conuertebantur, vt supra est dictum) dicat, quod cum illi castitatem seruarent, nec proprias haberent proles: suscipiebant alienas in ætate tenera, vt eas docerent, iusosq; pios mores illis instillarent. Quod si Religiones Monasticæ, quæ à communi confortio magis sunt separatae, hoc munus exercuerunt, vt constat ex S. Basilio, & S. Benedicto: quantò aptius id præstare poterunt Clerici? ideoque verisque prescripsit sexta Synodus, vt Presbyteri & Monachi in suis Monasterijs & Ecclesijs scholas haberent, in quibus fidelium liberi benè instituerentur.

CAP V T IV.

EXCELLENTIA SEPTEM HORVM ORDINVM Religiosorum, & eorum firmitas in persecutionibus.

SEPTEN illæ status Religiosi columnæ in proximo capitulo posita, tanta varietate exercitorum & muniorum sunt expolitæ, & tot scientiarum ac virtutum splendore & elegancia exornatae, vt facile prodant infinitam artificis, qui eas ad gloriam suam expolivit, sapientiam. Primum enim, quemadmodum Ecclesia ipsa Catholica in omnibus statibus iustorum, quos habet, innititur septem columnis septem virtutum, quas Cardinales & Theologicas appellamus, Fidei scilicet, Spei, & Charitati, Prudentię, Iusticie, Fortitudini, ac Temperantie, cum septem Sancti Spiritus donis, quæ illas adiuuant, & in earum actionibus extollunt, ad conseruationem & perfectiōnem iustorum. Ita etiam Dominus noster fundauit domum Religionis cū omnibus suis Ordinibus & Institutis supra septem speciales virtutes, quæ actionibus suis valde perfectis, columnarum instar, eam sustentant: Castitatem scilicet perpetuam, Paupertatem voluntariam, Obedientiam & Subiectiōnem proprijs suis Prälatis; & Religionem sive devotionem, ex qua vota procedunt, quibus illas confirmat; Charitatem fraternalm cum multorum coniunctione & unione in eadem vita ratione; fugam sæculi, qua Pater,

Lib. 2, de
bell. Ind. 5. 7

Regul. 191.
fus. c. 4. 5
5.

Mirabilis
Dei sapien-
cia in ordi-
num fun-
datione.

I.
Virtues
septem re-
ligionis.

ter, mater, fratres, & consanguinei relinquuntur; & quidquid ad leges, & in
secularium hominum, & huius mundi pertinet, imitationem denique Christi
Domini, in bona & recta intentione, spiritu, ferose, & modo, quo ille
omnia fecit, accipiendo illum tanquam harum omnium virtutum exemplum.
Quae omnes virtutes expositae etiam sunt admiranda exercitorum cuius
earum proprietatum varietate, ut suis locis dicemus. Per easdem a lucem
prem status & ordines Religionum, sicut *luminaria in mundo, iumentum*
pravae & pernervae huius mundi, & tanquam stellae firmamenti in nobis
huius saeculi. nam *divina sapientia deliciae sunt, esse, & habitare cum huic*
filiis hominum, quae praeclararum adeo virtutum eorum aspectu admodum delectantur.

Quia vero ob rem merito dicere licet, septem hos Ordines esse in
septem candelabrorum aureorum, in quorum medio S. Joannes vidit Iesum Christum D. N. habentem in dextera sua stellam septem: qui cum vult suos electos
tanquam faces splendere & ardere in Ecclesia, singulari sua doctrina, &
emplati vita: non ponit eos sub modo: e vel sub letio, non sub oneribus
uissimis matrimonij, nec sub molestis fortunatum curis: sed superius
horum candelabrorum aureorum, euheles eos ad statum excelsae perfec-
tis, fundatim in accesso Dei, & proximi amore. Cuius signum est, qd pretergat-
riosos Martyres, maxima Sanctorum pars, quos Ecclesia canonizavit, &
ordinarii canonizat, assertunt & preluxerunt in his candelabris, ex quodam
sanctitatem peruerentur, ut Ecclesia ipsa nobis illos proponat tanquam
exemplaria virtutum, & aduocatos atque adiutores ad eam consequentiam.

Iudem sunt stelle in manu dextera ipsius Christi. Fundatores, n. sacrae Religione; ac caeteri, qui in custodia & obseruacione suorum Institutorum emi-
nent, splendent tanquam stellae cum insignibus illis proprietatis, quas Sol
titus S. per Baruch Prophet. de eis indicat: f. Stella, inquit, dederunt immensum
custodis suis, & letata sunt, vocata sunt. & dixerunt ad simus: & luxerunt eorum
incunditate, qui fecit illas. Hi, n. Sancti Religiosi lucet in suis stationibus, ca-
studiantes singuli Institutum & locum, in quo Deus eos collocauit, tam
strenuos milites, paratos vitam potius amittere, quam stationem suam defec-
tuosq; officium constanter, ac firmiter praestantes: n. Deo audiant, quod
ipse cuiusdam Episcopo dixit in Apoc. g. mouebat candelabrum tuum de loco suo, n. in obsequium meum feceris qd debes. Quare magno sibi ducunt honores, &
sunt valde propiti ad obedendum Deo: quia sunt stellae quae vocantur, dicuntur
adsumus, paratae se, ad obtoperandum tuis iussis abiqt; mora aut repugnantia
tuaq; officia praestanda. Non cum tristio, aut tristitia sed cu latitudo & gaudio
lucemus ei, qui fecit illas, ad gloriam feliciter eius, qui illas creauit, vocamus,
in eo statu collocauit. Nam, vt supra dicebamus: non sibi, sed Deo & Sanctori
fuo viuimus: qui honor ab eis accipit iuxta illud Ecclesi. h. *spes siue p*

a Phil. 4.15.

b Pron. 8.31.

2.

c po. 1.11.16.
hi ordines
sunt velut
candelabra
d Matr. 5.15
e Matr. 4.21

3.

f Barue 2.34
fundatores
horum or-
dinum
stellis a se
milantur

g. Apost. 2.3,

h Eccl. 43.10.

christo cælesti gloria stellarum, per quas mundum illuminat in excelsis Dominus. In verbo Sæculi fecerunt, parati ad acceptandum & sequendum eius iudicium, & dictam: Et non deficient in vigiliis suis. Seperantur, sunt in vacantiis & vigilantes, expectant Dominum suum, parati facere ad nuncum, quod ipse prescriperit; non dormitantes, nec deficientes in suis vigiliis, quibus potius recreatur. Vnde aut tantum bonum his stellis: nisi quod Christus Dominus illas habeat in dextera sua, eas adiuans ac dirigens in omnibus, qua faciunt, & prosperum ac felicem praebes exitum in omnibus, quae aggrediuntur prospiciens eis tanquam rebus proprijs?

Hoc aut insinuauit S. Ioan. cum dixit, Christum D. N. esse in medio septem candelabrorum aureorum, propter assilientiam scilicet, qua conseruat augetque Religiones, iuxta illud quod ipsem dicit: in vbi sunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum & quod promisit populo suo dicens: in primam tabernaculum meum in medio vestri. Ambulabo inter vos, et ero Deus vestir, vobis eritis populus mens. Sed quid mirum, quod Dominus habitet in eis? cum dictum sit, ipsam diuinam Sapientiam ædificasse Sibi hanc domum, in qua habitaret. Ut quemadmodum homo ambulat per suam domum, & attinet curiamque getit coram, quæ in ea habet: ita Sapientia diuina prospicit domui foz Religionis & attendit ad oculos septem columnas eius: quas, ut supremus ac penitissimus artifex, semper magis ac magis polit ac perficit: ed quod non simil ac semel omnem ornatum & perfectionem, quam habent, accipient.

Ethoc indicat verbū illud Excedit, quod significat secare, polire, & sculptere a lapide, lignum aut aliud quodvis metallū aut ductile. Non dicit tamen hic Scriptura: sicut alias, an haec columnæ essent lapidea, aut argentea, aut ætea, aut cedarinea: vt intelligatur, diuinam Sapientiam gratia sua cælestis vocationis eligere omne genus hominum ad hunc statum, excendendo illos ex huiusmodi fodina, & tæculi huius sylva; ac mineris miseræ huius terra, vt columnas erigat Religionis, quamvis harum columnarum materia non tanti fiat, atque ipsa figura, & elaboratum earum artificium: quemadmodum in rebus artificialibus imago eleganter depicta, aut in tabula, aut in lapide sculpta pluris omnino fit, quam imago est, quamquam minus bene est depicta etiam si in auro & argento. Quare diuina Sapientia magnam attentionem & operam ponit in his columnis elaborandis: nam malleo & Zelo mortificationis eas perpolit, auferens omnem excessum & nimietatem, tam terum terrenarum, quas possident; quam affectionum & propensionum ad eas: donec in ipsorum cordibus Impressa omnino & expressa sit imago Evangelica perfectionis, & figura Christi crucifixi, qui exemplar est omnium huiusmodi ornamentorum: quem Pater eius aeternus per lapidem appellavit, super quem sunt septem oculi, cuius sculpturam ipsemet vellet calare: multa in eo faciens foramina, flagellis, spinis, & clavis; vt ad ea tanquam ad

i Lue. 12. 16.

k Apoc. 1. 16
Religiosos
Christus
tenet dextera sua.

4.
l Vers. 12.
m Mat. 18.
n 20.
o Lue. 26. 11.
p Corint. 6.
16.

Diuina sapientia columnas dominus huius semper magis polit,
o Exo. 34. 4.

He columnæ malleo mortuicationis poliuntur.
p Zach 3. 9.
LXX fodo soueam.
Hebraica: a.
periam a.
peritionem
eius
Vide Riber.
in eum locis

nidos

q. Apoc. 3.6

nidos suos electi se recipiant: ut qui pueri sint, & quasi columba simplicis
 Super hunc lapidem sunt septem oculi, qui etiam dicuntur q. septem oculi, qui sunt septem spiritus Dei, misiti in omnem terram. Qui autem sunt huius
 li: nisi quos stellas septem appellamus? oculi sunt: sed quod habeant magis
 sanctitatis celitudinem lucem magnam, & in doctrina splendorem, magis
 coniunctionem & inter se ipsos conformitatem; & sunt Spiritus, & Angeli
 quos in vita imitantur: & mittuntur a Deo in universam terram, ut sine
 ministerijs foueant eos, qui in ea habitant. Hi oculi collocantur super lapide
 qui est Christus: quia illi innixi, firmitatem & fortitudinem a Deo accep-
 ne acceptum ab eo splendorem amittant. O fortunata domus: cuius con-
 nata ad eum sunt elegantes, pulchreque elaboratae! cuius candelabra ad eum
 preciosa! cuius habitatores, stellae sunt ad eum splendentes! in quatum
 ipsemet Salvator existit, manu eos sustentans, suaque gubernatione digne-
 corumque operâ utens, quasi oculis ad multos alios dirigendos & gu-
 nandos.

§. 2.

EX DICTIS intelligitur firmitas, ac stabilitas statū Religiosi, cum
 tutorum eius varietate: propterea enim appellantur columnæ, &
 dem septem: ut significetur earum firmitas & robur ad sanctæ huic
 mus stituendam sustentandam, accidente Sapientia diuina ad eas com-
 borandas, eum in modum, quo de ipsa terra dixit: a Ego confirmavi colum-
 eius tanta firmitate, ut nullus possit eas deiecere. Ego habeo, in trans-
 septem stellas, b. quas, contra firmum meum decretum, non poterit quisque
 rapere de manu mea. Ego posui septem oculos supra firmam petram:
 quis ad eum potens erit, ut illos ab ea abstrahere possit? Nam quemadmo-
 dum Ecclesia fundata est supra firmam petram, quæ est Christus; & per
 inferi non præualebunt aduersus eam: ita, quemadmodum Ecclesia duratur
 perdurabit status Religiosus. Est enim fundatus super eandem puen-
 scilicet Christum: qui basis est columnarum eius. Ipse Salvator est sapientissimus, imo ipsa Sapientia: qui prudens in c. domum Religionis defen-
 das pluvias, ventura flumina, & fluctuos ventos, noluit illam adficare super
 renam, sed supra firmam petram: ne, adeo grauiter appetita, & impo-
 rueret. Quis enumerare poterit pugnas & conflictus, quibus sancta
 domus patet? non dico hic quos particulares Religiosi sustinent, de quibus suo loco dicetur; sed quos ipsemet status, eiusque columnæ sustinet.
 Tria militum agmina Dæmones habent, quibus dominum hanc perfec-
 tur. Vnum est hereticorum; qui, quod apostata erint ab Ecclesia, in qua
 fuerunt regenerati, seque contra eam opposuerunt: ideo multi illorum
 iustis Dei iudicijs in peñam suæ superbie eò deuenierunt, ut Religionem
 deferenter, quam fuerant professi; & tanquam homines vere carnali-

a Psal. 74.4

b Isa. 10.28

Quamdiu
Ecclesia
stabit reli-
gio stabit.
c Matt. 7.25

Maxime
religionis
tentationes
sunt in tri-
bus agmi-
nibus.

I.
Hæretico-
rum.

improbant & condemnant votum Castitatis; tanquam auati & cupidi detestantur votum paupertatis; & tanquam suę voluntatis amantes, eique subiecti, horrent votum Obedientiæ; audentque sacrilegum os in omnia perfec-tionis statuta movere. Huic agmini adiunxit Dæmon alterum, Principum Tyrannorum: qui hunc statum sunt persequunti; alij quidem hæresi adha-rentes, cui Religiosi strenue le opponebant; alij tationibus politicis sua gubernationis innitentes; & iudicantes, per Religiones imminui aut sacerularē militię, aut Republicā suę propagationem. His accesserunt alij, qui præ-textu Etuditionis, persequuti sunt Religiones mendicantes calumnijs, & filii, aut apparentibus tantum rationibus, vt ipsas Religiones in suis initijs quodammodo suffocarent. Nisi S. Thomas, & S. Bonaventura ad eas propugnandas prodijssent. Sed tertium agmen non minus infestum & crudele exurge solet à filiis ipsiusmet Religionis, tentatis ac turbatis propterea quod non possint superborum suorum votorum compotes fieri: ideoque convertunt se contra matrem suam; & quæ in ea pièlunt constituta, alterare & transgredi constituunt: ideoque improba sua vita eam persequuntur. de quibus intelligitur quod dixit sponsa: d filii matris mea pugnauerent contra me. Benè autem illos appellat filios matris suę, & non patris: tales enim sunt quasi semifratres, eo quod sint filii ipsius Religionis propter professionem & vota in ea edigi; non tamen sunt filii Patris cœlestis, & Iesu Christi Salvatoris, cuius vestem lacerant schismate & divisione, quam in Religione efficiunt.

Sed omnes hæ persequitiones non valebunt domum diuinæ Sapientiæ dejcere, aut columnas eius infringere. Cùm enim suâ omnipotentiâ eam adiuvauerit: eadē illa conseruabit ac defendet, sicut ipsam Ecclesiam eodem modo oppugnaram tuerit ac protegit: ex ipsiusmet persecutionibus occasionem accipiens ad eam augendam & propagandam, & illustrandam, vt magis innotescat, plurisque ab hominibus fiat. Quare licebit Religioni applicari: quod S. Ambrosius dixit de Ecclesia, explicans sententiam illam Salomonis: e difficile mihi est cognoscere viam nauis in medio mari. Quæ(ait) hæc est nauis, nisi ipsa Ecclesia (talis autem est etiam ipsa nauicula Religionis) quæ, quamvis frequentissimè oppugnetur à fluctibus & tempestatibus: nūquam tamen naufragium faciet, aut ad portum aduersum appelleat. Nam super ipsum malum stat ipse Christus, in puppi residet Pater; Spiritus autem sanctus in prora: qui autem eam dirigunt, tanquam Magistri & gubernatores, sunt Apostoli & Prophetæ: cum igitur hæc nauis attenè ad eò & exactè gubernetur: impossibile est, eam perire. Cum fñanicula, in qua erant Apostoli, operiretur fluctibus, vt pene mergeretur, quia ipse dormierat: excitatus ab eis solo verbo imperauit ventis & mari; & facta est tranquillitas magna;

Votorum
impiorum
improba-
tio.

d Cant. v. 6.

Lib. de Salo
mon. c. 4.
e Pro. 30. 17.
Ecclesia
assimila-
tur nauis.
Guber-
natio Ecle-
siae.
f Mat. 8. 14

Cum Deus
affligat Re-
ligionem.

g Gen. 7.17
Lib. 18. de
Quint. c. 51.

h Rom 2.28
Religio in-
defectibili-
lis.

» Societas
Iesu.
i Deut. 32.4
k Philip. 1.6.

l Psa. 44.16

m Act. 1.26.
n Job. 34.24

Plato lib. 1
cap. 3.
Deus vocat
homines
ad pœnitentiam.

cum tanta eorum', qui viderant, admiratione; ut dicerent: *quod si huius
venti & mare obedirent ei? cum igitur idem ipse Dominus maneat in navel
ligionis, quam tanquam gubernator ac Dominus & as gubernat: omnipre-
cul dubio etiam conseruabit eam ac proteget. Quod si quādo permiserit ves-
tos & mare huius mundi commoueri, & exurget contra eam, id faciet,
fluctus illi eam sicut gaream Noë element in sublime a terra, hoc est, ad la-
mam perfectionem, quam eius Institutum requirit. Nam (vt sanctus Ang-
stinus ait) si corporales calamitates eam affligunt, eius patientiam exercet
& augent; si erroribus & falsitatibus: exercent & exacuant eius sapientiam
si odijs & rancoribus: exercent, & augent eius charitatem, ut extendat
diligendos inimicos, à quibus ipsa odio habetur. Et hac ratione magnae
ipsis persequutionibus haurit utilitates: nam h *diligentibus Deum omnia
perantur in bonum animarum suarum.**

Ho c esse debet præcipuum fulcrum fiducia Religiosorum, quod
eorum Status deficiet, nec ipsæ columnæ eum sustinentes. Ita sentens
noster Pater sanctus Ignatius, qui Proæmium Constitutionum ita
choauit: summa Sapientia, & bonitas Dei Creatoris nostri ac Domini
quæ conseruatura est, gubernatura atque promotura in suo lanco lo-
utio hanc minimam Societatem Iesu, vt eam dignata est inchoare, at
si dixisset: i *Dei perfecta sunt opera;* & vt Apostolus dixit: k *qui cepit opus
num, idem illud perficit.* Cum igitur infinita eius Sapientia & bonitas ad
ficium hoc exeret, idem perget, illud conseruare: quod si mortalijs
deficient, qui eius erant columnæ: ipse tempore eliget alios similes, immo
illud Davidis de Ecclesia dicentis: l *pro patribus tuis nati sunt tibi filii: qui
constitues principes super omnem terram.* Nam loco primorum fundatorum
succedunt eis alij eiusdem spiritus, qui promouent quod illi ceperunt.
Quod si qui lapides huius ædificij culpâ suâ decident: aptabit Devi-
lios, qui eorum locum impleant. Nam & si ex Collegio Apostolico lo-
das Apostatauit; non defuit unus m *Matthias* qui eius locam implere
& annumeraretur cum undecim, & quamvis n *multi & innumerabiles do-
ficiant,* & à Deo conterantur, vt legitur in Job, *stage faciet alios pro
quemadmodum enim ipse eos vocavit, qui ipsum deteruerunt; ita po-
test alios vocare, qui perseverent: quemadmodum ipse Dominus noto
sancto Francisco dolenti, & lugenti ob disciplinæ relaxationem, quæ fer-
sim in aliquos eius Religiosos intrabat, dixit: ne turberis, inquit, neq;
angaris, quod aliquis deserat Religionem, aut scandalo alijs in ea te-
Nam, quis, nisi ego, illam plantauit? quis alius, quam ego homines vo-
cat ad pœnitentiam? & postquam vocati sunt, quis dat eis pœnitentiam? ego
os adduxi, ego eos detinebo & custodiā; & si aliqui abie-*

tint, alios ego in eorum locum adducam. Et quemadmodum sanctus Gregorius dixit, omnia coquuntur in bonum electorum: nam aliquorum ruina reperitur superborum arrogantiā; vt se humilient, nec decidant ex loco suo, quem tenent: & vocatio aliorum, fouet humilium confidēt: ne videntes tot cadere, & ipsi animū deiciant, & cadant, quia vident Deum ruinas illas multis alijs vocatis reparare. Denique quamvis in ipsa Religione multisint mali; & qui boni sunt, impingant interdum in aliqua peccata: non tamen propterea Status ipse deficerit; aut ipsa domus ruit, quam Sapientia diuina edificauit. Nam improbi malitia, ipsi soli nocet, non autem communitati resistenti, & improbanti: aut Deus illum conuerteret, vt redeat ad vitam, quam eius Status exigit: iuxta promissio-
nem ipsius Dauidi factam, quā dixit: o si filius tuus iniquè aliquid gesserit, ar-
guam eum: misericordiam autem meam non auferam ab eo, sicut abstulit à Saul
quem amō: facie mea. Et fidelis erit domus tua; & regnum tuum usq; de m-
ternum perdurabit. Eundem in modum licet intelligere, similem promis-
sionem fundatoribus Religionum factam, quod eorum domus & familia
futura sit perpetua, si eorum filii Statuta earum seruare studuerint; &
quamvis aliqui eorum peccent, eorum tamen peccatum non futurum
sicut fuit Saulis, inobedientis, ac pertinacis, qui totam suam familiam de-
struxit & regnum amisit: sed erit sicut peccatum Salomonis, qui non de-
struxit familiam suam & regnum; aut sicut peccatum ipsius Dauidis, qui,
facta penitentiā, ab eo surrexit; & vniuersum damnum, quod intulerat,
reparavit. Et hoc est, quod prædictus Zacharias Propheta loquens de tem-
pore legis gratiae: p in die illa (inquit) proteget Dominus habitatores Jerusalem,
Qui, qui offendit ex eis in die illa, quasi Dauid, & domus Dauid, quasi Dei, sicut
Angeli Domini in conspectu eorum Quæ promissio, licet facta sit toti Ecclesiæ
perpetualem aedicata: potest tamen etiam iure optimo præcipue eius
parti, que est Religio, applicari, cuius habitatorum singularem Deus protec-
tionem gerit, eos præteruersans à lapsibus, & peccatis grauioribus. Sed quo-
nam humanæ fragilitatis est impingere & cadere aliquando, ostendit Deus
suam protectionem, faciens ut illi surgant, sicut Dauid, per penitentiam: ait
ut eius causa non faciat iacturam domus Dei. Quamobrem familia
& domus Dauid, quæ Religionem refert, est quasi domus Dei, do-
mus Regia, perpetua, excella, & sancta; dignaque, in qua Deus
cum Religiosis habitet, qui quasi Angeli sunt, si cum reliquis fideli-
bus conferantur. Non negamus tamen euenire posse: ut quemad-
modum familia Dauid progressu temporum amisit regnum, eò quod
Regum peccata & populorum scelera adeò creuerunt, ut hac ratione pu-
niri promeruerint & permiserit Deus Dominus noster. - capti

Lib. 25 Mos
ra: cap.
Ruinæ a-
iorem, su-
perborum
humilita.

Malitia fa-
cienti ne-
cessit.

o 2. Reg. 10.
14.
Psal. 88 31.

p Zeph. 11. 8

Negligentia extinguit religiones.

*q. Isai. 5. 7.
r. Ose. 2. 15.*

Religio duplex.

*2.2. q. 186. n.
6. & 7.
Tria vota
essentialia
religionis
sunt.*

*Lik. 53. qq. 7
26.*

eos duci: ita etiam potest Prælatorum negligentia, & Religiosorum plena relaxatio in majori familie parte ita exc. esceret, vt Dominus extinguat, sicut Ecclesia sancta alias extinxit. At Sapientia in noui loco earum alias erigere, quæ namerunt impletant septem eius columnarum; & statum Religiosum cum varietate, quam diximus, confert. Quamvis rarissime relaxatio ad tale extremum deueniat: nam vt plurimi Dominus noster excitat aliquos viros exemplares qui instar columnarum minantem ruinam domum sustineant; reformati: illam Religionem ad primum suum ferorem reducant. In quo locum habet, quod dixit Omnia Propheta de q. domo Israel, que est vinea Domini: et dabo, inquit, ei viatorum ex eodem loco, qui eam colant; & possum eam in valle Achor, hoc est, tribulationis & penitentiae, ad aperiendam siue concipiendam spem sue regnantis, & canet ibi laudes meas, iuxta dies iumenti sua, & iuxta dies Agypti sua de terra Egypti, resumendo Religionem sua Exercitia cum eo feroce que in suis habuit initio.

CAPUT V.

TRIBVS VOTIS, PAUPERTATIS, CASTITATIS, ET
Obedientie, in quibus Religionis Essentia consistit, holocaustrum Deo offerri.

VONTAM Status Religiosus ut vidimus, unus est, multi: unus quo ad substantiam trium votorum: multi quo ad varios fines & media, quæ habet in diuersis Institutis: operæ precium erit, vtrumque hoc generatim exhibere, vt ex vitroque appareat excellentia & perfectio propria huius status. Cuius Essentia (teste S. Thoma) consistit in votis Castitatis, Paupertatis, & Obedientie, tanquam in præcipuis instrumentis & medijs ascendendi ad Christianæ perfectionis celitudinem consistentis in inflammato ac perfecto amore Dei super omnia. Quod probat idem Doctor Angelicus tribus præclarissimis rationibus, innitendum tribus illis rebus, quas Religiosi in Statu suo obtinere contendunt. Primum est, velociter & absque impedimento currere in via, studioque perfectionis Euangelicae: cuius magna impedimenta sunt Amor proprius, & inordinata rerum huius vitæ cupiditas: qua mortificata, expedita est virilis ascendi cum facilitate ad culmen Sanctitatis: nam (vt sanctus Augustinus) cupiditatis imminutio est charitatis augmentum: cuius perfectio est ca-